

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Verohallinto on sitoutunut avaintulokseen 2 ja on aktiivisesti mukana edistämässä digitaalisten lompakoiden todisteiden tarjoamista ja vastaanottamista yhdessä muun julkishallinnon ja yksityisen sektorin kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. Käytännössä tämä toteutuu mm. siten, että Verohallinto on mukana WE BUILD -konsortiossa pilotoimassa EU-lompakoiden erilaisia käyttötapauksia.

Tavoite 5 todistusta EUDI-lompakkoon 2030 mennessä on kovin vaatimaton ja vaikuttaa koskevan vain henkilöille tarkoitettuja EUDI-lompakoita. Olisi hyvä, että Digikompassissa olisi huomioitu myös tuleva European Business Wallet -asetus ja yrityslompakot ja yritysten todistukset. Käynnissä on EU-tasolla WE BUILD -konsortio (2025–2027), jossa pilotoidaan ja rakennetaan kyvykkyyksiä myöntää ja

vastaanottaa todisteita. Suomesta on sekä julkishallintoa ja yrityksiä mukana WE BUILD -konsortiossa.

Ylipäänsä Digikompassissa olisi hyvä huomioida kansalaisten lisäksi yritysten digitaaliset perustaidot, jotta yritykset kykenevät hyödyntämään digitaalisia identiteettejä ja lompakoita sujuvasti osana arjen prosessejaan, mikä tukee yritysten kilpailukykyä ja avaa uusia mahdollisuuksia EU:n sisämarkkinoilla.

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

-

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

-

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Verohallinto pyytää huomioimaan tältä osin, että Verohallinto valmistelee taloustietojen viranomaisraportoinnin uudistamista (VH/3261/00.02.00.01/2024), joka toteuttaa käytännössä Digikompassissa esitettyjä tavoitteita monen eri tavoitteen osalta.

Uudistuksessa esitetään perustettavaksi taloustietojen keskitetty tiedonvälitysjärjestelmä, johon yritykset ja organisaatiot raportoisivat keskeiset taloustietonsa. Kantavana ajatuksena on, että viranomaisraportointi muodostuu luonnollisena osana yrityksen taloushallintoa. Tietoja luovutettaisiin eri viranomaisille kunkin tiedonsaantioikeuksien mukaisesti. Tiedot olisivat rakenteisessa, vakioidussa muodossa ja tietosisällöt olisi harmonisoitu, yhteiskäyttöisiä ja yhteentoimivia.

Tarkoituksena on toteuttaa kansallinen ja julkishallinnon yhteinen infrastruktuuri, jota kehitetään yhteistyössä yli hallintorajojen. Se palvelee julkisen sektorin rakenteellista uudistumista ja luo perustan aidolle datataloudelle.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Verohallinto pyytää huomioimaan Julkisen hallinnon ICT julkiaseman selvityksen elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelmassa (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:8) esitetyt haasteet elämäntapalähtöisen digitalisaation edistämiseksi. Haasteet liittyvät esimerkiksi organisaatorakenteisiin, lainsäädäntöön ja rahoitusmalleihin. Nämä haasteet koskevat myös muita 4.4. luvun tavoitteita.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tässä on huomioitava, että turvallisuus ja toimintavarmuus voidaan taata monilla eri tavoin ja monissa tapauksissa paras kokonaisturvallisuus saavutetaan hyödyntämällä globaaleja palveluntarjoajia, vaikka näissä olisikin ongelmia suvereniteetin näkökulmasta. Yhteiskunnan tasolla on tärkeä tunnistaa erilaiset toiminnot ja arvioida esim. suvereniteettivaatimukset toiminnoittain – joillekin toiminnoille absoluuttinen suvereniteetti on tärkeämpi kuin toisille. On myös huomattava, että kyky kehittää toimintaa on usein riippuvainen infrastruktuurin ja teknologiapalveluiden kustannustehokkuudesta ja toimivuudesta.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalissaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Verohallinto pitää tärkeänä sitä, että valittu johtamis- ja yhteistyömalli tukee konkreettisten hankkeiden edistämistä ja yhteistä sitoutumista niiden läpivientiin sekä oikeanlaisia rahoitusmalleja. Eri viranomaisten yhteisissä hankkeissa tulee olla myös ristiriitatilanteisiin ratkaisumekanismi ja myös kyky tuottaa tavoitteita tukevia ratkaisuja.

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Digikompassin tavoitteet ja avaintulokset on kuvattu korkealla tasolla ja olennaista on, miten niihin liittyvät konkreettiset hankkeet toteutuvat ja näiden hankkeiden tuloksilla voidaan arvioida kompassin tavoitteissa onnistumista. Tavoitteet ja tulokset on esitetty hyvin positiivisesti eikä kompassissa ole otettu huomioon niitä viranomaisten toiminnalle aiheutuvia riskejä joita toimintaympäristön muutokset väistämättä aiheuttavat. Digitaalinen kehitys mahdollistaa myös eri teknologioiden käyttämisen lainvastaisessa toiminnassa. Samalla kun kehitetään palveluita on myös oltava kyvykyys torjua näitä uhkia.

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

Verohallinto pitää olennaisena seurata konkreettisten hankkeiden tulosten vaikutuksia kompassin tavoitteisiin nähden.

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

-

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

Verohallinto pitää tärkeänä arvioida realistisesti geopoliittisia riskejä eikä ylikorostaa esimerkiksi Yhdysvaltojen nykyhallinnon tuottamaa riskiä. Tärkeää on tunnistaa toimintaympäristön riskejä pitkällä tähtäimellä.

Turvallisuus ja resilienssi

-

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

-

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

-

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Uudet teemat

Tekoäly

Tekoälyn käyttö tuo mahdollisuuden tehostaa toimintoja ja palveluita mutta kysymys on tältä osin teknologian käyttämisestä. On hyvä varautua myös jatkossa erilaisten kehittyvien teknologioiden vaikutuksiin toimintaympäristössä.

Turvallisuus

-

Hyvinvointi

-

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

-

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

Verohallinto korostaa, että digikompassin tavoitteiden kannalta eniten merkitystä on konkreettisilla hankkeilla, joilla toteutetaan tavoitteita. Tavoitteiden ja avaintulosten saavuttaminen ei tarkoita vain digitaalisten palveluiden kehittämistä vaan ne muuttavat myös viranomaisten toimintaa ja menettelyitä muutoin; tämä on tärkeä ottaa huomioon tavoitteita toteuttavissa hankkeissa.

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

-

Konow von Taito
Verohallinto

ma 27.4.2026 8.36

Hei

Täydentäisin vielä Verohallinnon vastausta seuraavasti. [--] Täydentävät kohdat on merkitty keltaisella

Kohtaan ”Julkinen hallinto ja palvelut” ja” Tavoite 1 – Avaintulokset”

Verohallinto pyytää huomioimaan Julkisen hallinnon ICT julkiaseman selvityksen elämäntapahtumalähtöisen digitalisaation pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelmassa (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2026:8) esitetyt haasteet elämäntapalähtöisen digitalisaation edistämiseksi. Haasteet liittyvät esimerkiksi organisaatorakenteisiin, lainsäädäntöön ja rahoitusmalleihin. Nämä haasteet koskevat myös muita 4.4. luvun tavoitteita.

Avaintuloksiin voisi myös sisällyttää virastojen toimivaltuuksia koskevan sääntelyn kehittämisen siten, että tietojenvaihto viranomaisten välillä tapahtuisi pääosin automaattisissa menettelyissä.

sekä ”Uudet teemat” ja ”Tekoäly”

Tekoälyn käyttö tuo mahdollisuuden tehostaa toimintoja ja palveluita mutta kysymys on tältä osin teknologian käytämisestä. Tekoälyn käyttö ja hyötyjen saaminen viranomaisten toiminnassa edellyttää myös yhteistä sitoutumista lainsäädännön kehittämiseen. On hyvä varautua myös jatkossa erilaisten kehittyvien teknologioiden vaikutuksiin toimintaympäristössä.

Ystävällisin terveisin

Taito von Konow

Johtava asiantuntija

Verohallinto / Esikunta- ja oikeusyksikkö

